

Република Србија
Народна скупштина
за посланичке групе

Поштовани народни посланици,

овим путем желимо да вам скренемо пажњу на неколико питања у вези са актуелним предлогом измена и допуна Закона о Безбедносно – информативној агенцији.

У предлогу измена и допуна Закона о Безбедносно информативној агенцији, који је Влада упутила по хитном поступку,¹ једна од најзапаженијих промена односи се на начин запошљавања службеника у овој посебној организацији. Наиме, новопредложеним чланом 20б овог закона се предвиђа да конкурс за попуњавање радних места у Агенцији није обавезан, да о заснивању радног односа одлучује директор БИА решењем и да се на услове за заснивање радног односа примењују прописи којима се уређују услови за заснивање радног односа у министарству надлежном за унутрашње послове. Ова промена се образлаже тиме да се у садашњем тексту Закон о БИА позива на примену норми о запошљавању полицајаца, да је донет нови Закон о полицији, и да су његова правила постала неодговарајућа за БИА, „узимајући у обзир њену сасвим специфичну природу, као последицу законом утврђених задатака, послова и овлашћења“. Наиме, Закон о полицији предвиђа као правило спровођење конкурса при запошљавању у МУП. Ако би се веровало на реч Влади и БИА да је ова промена заиста неопходна (потреба није детаљније образложена), и да БИА не треба да буде у обавези да расписује конкурсе за запошљавање, намеће се неколико питања. Сматрамо да би скупштинска расправа, а нарочито расправа на ресорним одборима, могла да буде добра прилика да народни посланици, а преко њих и грађани (у мери у којој је то примерено делатности БИА) добију додатне информације и одговоре на та питања.

Прво питање произилази из захтева да се о овом предлогу закона расправља по хитном поступку (предлог је стигао у процедуру крајем августа 2017. године). Та хитност се образлаже „с обзиром да би у противном била доведена у питање могућност Безбедносно информативне агенције да делотворно заштити уставно уређење и безбедност Републике Србије, а то би могло да има штетне последице по безбедност грађана и остваривање и заштиту њихових слобода и права“. Ове озбиљне претње по интересе државе и грађана, нису повезане у образложењу посебно ни са једном конкретном одредбом предлога закона. Може се претпоставити да се, макар делом односе на питање запошљавања у БИА. Међутим, Закон о полицији(Службени гласник Републике Србије број 6/2016), који је, како се тврди, створио проблеме, донет је још у јануару 2016, пре 17 месеци.Самим тим, намеће се питање за представнике предлагача (Владе Србије), БИА и министарстава, због чега ове промене Закона о БИА нису биле предложене упоредо са Законом о полицији? У вези са тиме, да ли је током јавне расправе о Закону о полицији, односно, приликом међуресорних консултација пре доношења Закона о полицији била уочена потреба да се такође измени Закон о БИА и зашто до тих измена није дошло раније?

¹http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/predlozi_zakona/2315-17.pdf

Друго питање, са овим повезано, о којем би вероватно било примереније организовати расправу на затвореној седници ресорног скупштинског одбора јесте како је БИА успевала да испуни своје законске обавезе у протеклих 17 месеци, то јест од 6.2.2016, када је Закон о полицији (Службени гласник Републике Србије број 6/2016) почео да се примењује, до данас, ако би неколико недеља чекања на редовну процедуру усвајања измена закона довело „у питање могућност Безбедносно информативне агенције да делотворно заштити уставно уређење и безбедност Републике Србије“, како се тврди у образложењу овог предлога закона. Искрено се надамо да је овај део образложења само уобичајено претеривање предлагача закона, како би се издејствовало да предлози буду разматрани брже него што би били иначе, а не одраз стварне претње по безбедност.

Треће питање је у вези са припремом предлога овог закона. Нема сумње да предложене измене и допуне Закона о БИА „битно мењају правни режим у једној области“, а судећи по броју медијских објава на ову тему, такође је реч о уређивању „питања која посебно занимају јавност“. Сваки од ова два критеријума самостално био би довољан да створи обавезу, за министарство или посебну организацију која је припремала ове измене закона, да спроведе јавну расправу. Таква обавеза јасно произилази из члана 77. ст. 1. Закона о државној управи. Подсећамо такође да је у протеклих пет година, кроз неколико стратешких и планских докумената, па и кроз актуелни нацрт измена и допуна Закона о државној управи², Влада исказала намеру да повећа број случајева у којима ће јавне расправе бити одржане и да побољша њихов квалитет³. Питање законодавног поступка је такође предмет интересовања ЕУ, предмет препорука Групе земаља за борбу против корупције (механизам Савета Европе) и део превентивних механизма које препознаје актуелна Национална стратегија за борбу против корупције у Републици Србији. То су разлози више да се утврди због чега у овом, али и код доношења многих других аката, није поштована обавеза одржавања јавне расправе из Закона о државној управи. У вези са тим, предлагемо да Народна скупштина убудуће не прихвати да расправља ни о једном предлогу закона, уз који није приложен извештај са јавне расправе или документ из којег се може видети на основу чега је закључено да јавна расправа није била обавезна ни по једном од два критеријума из члана 77. Закона о државној управи.

На крају, подсећамо да би било неопходно да се пре усвајања ових измена и допуна закона, реше и спорна питања на која је указао Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности⁴.

Транспарентност Србија

Београд, 5. септембра 2017.

²<http://javnerasprave.euprava.gov.rs/javna-rasprava/110>

³У том смислу је нарочито упечатљиво било обећање Александра Вучића, из премијерског експозеа 2014: „Омогућићемо привреди, цивилном друштву и другим заинтересованим странама да учествују у свим фазама правних аката, од концепта закона, до предлога, укључујући и припрему подзаконских аката.“

<http://www.srbija.gov.rs/pages/article.php?id=208780>

⁴<http://www.poverenik.rs/sr/saopstenja-i-aktuelnosti/2638-ne-treba-zuriti-sa-izmenama-i-dopunama-zakona-o-bia.html>

